

A BETHLEN GÁBOR KOLLÉGIUM TÖRTÉNETÉNEK FŐBB ÁLLOMÁSAI

Gyulafehérvári korszak

1622. május 23-án a kolozsvári országgyűlés elfogadta az Academicum Collegium seu Gymnasium Illustre alapítását

1629. Az Akadémia három fakultással működött: teológia, filozófia, filológia.

1653. A Kollégium egykori diákja, Apáczai Csere János megkezdte tanári tevékenységét a Kollégiumban.

1658. A török-tatár hadak feldűljék a fejedelmi székhelyet és a Kollégiumot, a diákok Kolozsvárra menekülnek.

Nagyenyedi korszaka 1662-től napjainkig

1662 októberében I. Apafi Mihály rendelete alapján a gyulafehérvári Akadémiát Nagyenyedre helyezték át.

1682. A nagyenyedi zsinat véglegesen elfogadta, hogy az anyagiakban és szellemiekben megerősödött Kollégium Nagyenyeden működjék.

1704. március 16. - A Kollégium és Nagyenyed pusztulása, az eseményhez kapcsolódik Jókai Mór A nagyenyedi két fűzfa című írása.

1711. Pápai Páriz Ferenc rektor kérésére az angol király elfogadta a Kollégium megsegítésére történő pénzbeli gyűjtést.

1720 – 1743. Angol királyi adományból felépült az Ókollégium.

1759. Bethlen Kata értékes könyvtára Bod Péter tanácsára a Kollégiumba került.

1775 – 1777. Új épülettel gazdagodik az intézmény, felépül a Kiskollégium, Bagolyvár.

1791. Herepei Ádám támogatásával létrejön a diákok által szervezett Nagyenyedi Magyar Társaság, majd Teátrális Társaság.

1799 – 1815. Kőrösi Csoma Sándor a Kollégium diákja.

1827. Vízi István, egykori diák nyomdát állít fel a Kollégiumban, 1819-től papírmalom is működik.

1826 – 1836. Megépül a déli szárny. A téglát, cserepet és a fakészletet a Farnos Károly által szorgalmazott téglá-és cserépgyárés fűrészmalom biztosította.

1849. január 8-9. Nagyenyed és a Kollégium pusztulása.

1858. Gáspár János vezetésével Nagyenyedre helyezik át a korábban Kolozsváron beindított tanítóképzőt.

1853. Elkészül a mai elemi iskola épülete.

1869. A jogi fakultást Kolozsvárra költöztetik.

1884 – 1887. Befejeződik a Kollégium keleti szárnyának az építése.

1895. A teológia fakultást Kolozsvárra telepítik át. A Kollégium elveszíti akadémiai jellegét, ezentúl református főgimnázium és tanítóképző.

1896. Elkészül a tornacsarnok épülete.

1906. A Kollégiumnak saját kórháza épül.

1920. A kollégium román állami és református egyházi közigazgatás alatt működik.

1921. A romániai földreform kisajátítja a kollégium birtokainak nagy részét. Megkezdődött a fennmaradásért való küzdelem.

1922. A kollégium fennállása 300 éves évfordulójának ünneplése.

1935. Csombordon, Báró Kemény Árpád birtokán megépül a kollégium gazdasági iskolája.

1936. október 31. Vásárhelyi János református püspök felszenteli a Kós Károly által tervezett gyakorló elemi iskolát.

1944 – 1945. Újból a Kollégiumban működik a Teológiai Akadémia dr. Musnai László vezetésével.

1948. Kormányhatározat alapján a Kollégium ingó és ingatlan vagyonát államosítják, egyházi református jellegét megszüntetik.

1948 – 1990 között a Kollégium több név alatt különböző formában működik: Magyar Vegyes Líceum, Vegyes Pedagógiai Iskola,

Bethlen Gábor Középiskola, 2. számú Középiskola, Bethlen Gábor Líceum, Bethlen Gábor Ipari Líceum.

1972 októberében szigorúan ellenőrzött keretek között megünneplik a Kollégium fennállásának 350. évfordulóját.

1975. Beszűntetik a tanítóképzést.

1982. A Kollégiumban kötelezően bevezetik a román tannyelvű oktatást.

1990. A Kollégium újból magyar nyelvű intézetté válik. Újraindul a tanító-és óvónőképző.

1993. Az iskola hivatalosan visszakapja a Bethlen Gábor kollégium elnevezést.

1994. A beomlott tetőszerkezet javítása adományokból és állami támogatásból.

1997. A főépület homlokzatának tatarozása, a fennállás 375. évfordulójának megünneplése.

1999. Beindul a Babes-Bolyai Tudományegyetem kihelyezett tagozataként a tanító-óvóképző főiskola.

2000. Beindul a szakközépiskolai oktatás, és létrejön a Bethlen Gábor Alapítvány.

2004. Visszaszolgáltatják az Erdélyi Református Egyházkerületnek a kollégium főépületeit és az udvart.

2006. Újraindul a középiskolai szintű tanító-és óvóképzés, emellett elkezdődik a szakmunkásképzés.

2007. Visszaszolgáltatják az Erdélyi Református Egyházkerületnek az étkező épületét és a tornacsarnokot.

2008. Megújul az óvoda épülete állami támogatással.

2009. Haszonkölcsön-szerződés megkötése az Erdélyi Református Egyházkerület és Nagyenyed Város Önkormányzata között.

2010. A tornacsarnok felújítása a bukaresti Állami Befektetési Alaphoz benyújtott pályázat révén. A főépületek felújítására az Erdélyi Református Egyházkerület és Nagyenyed Város Önkormányzata pályázatot nyújt be az Európai Unió Regionális Operatív Programja keretén belül. Beindul a Keresztstűlő Program.

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával pályázat útján megújul az étkező épülete.

2011. Pozitív elbírálásban részesül a főépületek felújítására benyújtott pályázat.

2012. Elkezdődik a főépületek és az udvar felújítása.

2013. A Kollégium fennállása 390. évfordulójának megünneplése a Magyar Országgházban.

2016. Véget érnek a főépületek és az udvar felújítási munkálatai, hálaadó ünnepség keretében átadják a felújított épületegyüttest.

Forrás: <https://www.bethlengabor.ro/>